

۲۰۴۶۳۴۷

اسلامی جامعہ

جامعہ شناسی فرہنگی و سیاسی
کشور جمہوری اسلامی افغانستان

مؤلف:

فاطمہ مہرابی

سرشناسه	: مهرابی، فاطمه، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: جامعه‌شناسی فرهنگی و سیاسی کشور جمهوری اسلامی افغانستان / مولف فاطمه مهرابی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات راه دکتري: سنجش و دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهري	: ۳۴۵ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۱-۱۷۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جامعه‌شناسی -- افغانستان
موضوع	: Sociology -- Afghanistan
موضوع	: سیاست فرهنگی -- افغانستان
موضوع	: Cultural policy -- Afghanistan
موضوع	: جامعه‌شناسی سیاسی -- افغانستان
موضوع	: Political sociology -- Afghanistan
موضوع	: افغانستان -- اوضاع اجتماعی
موضوع	: Afghanistan -- Social conditions
رده بندی کنگره	: ۶۰۶HM
رده بندی دیویی	: ۰۹۰۸۱/۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۱۹۹۲

سنجش

www.sanjesh.ir

sanjesh.odanesh@iran.ir

عنوان: جامعه‌شناسی فرهنگی و سیاسی کشور جمهوری اسلامی افغانستان

مولف: فاطمه مهرابی

ناشر: انتشارات سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

صفحه آرایي: مهدیه مخبري

طراح جلد: مهتاب دوستي

ناظر: نسرین خانی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

بهاء: ۴۰۰۰۰۰ ریال

چاپ و نشر: تهران، ملارد، مارلیک، بلوار هفت تیر، مجتمع تجاری اداری امیر، آکادمی تخصصی دکتری

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پلاک ۱۲۶

تلفن تماس: ۰۲۱-۶۵۱۴۰۰۲۷

جامعه‌شناسی دانشی است که پدیده‌های چندساحتی حیات اجتماعی و زندگی گروهی مردم را مورد بررسی قرار می‌دهد. چندبعدی بودن پدیده‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی پیچیدگی مطالعات آنها را در بر دارد. به تبع همین پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، جهت‌تبین علمی آنها، تئوری‌ها و نظریه‌های نسبتاً زیادی در قالب علمی این حوزه‌ها به چشم می‌خورند.

از آنجایی که بررسی و شناخت جنبه‌های مختلف فرهنگ و پدیده‌های فرهنگی افغانستان، شناخت و همچنین بررسی جنبه‌های مختلف سیاسی تأثیر به‌سزایی بر جنبه‌های گوناگون حیات اجتماعی و سیاسی هر جامعه دارد و با توجه به آنکه منابع مورد نظر در مباحث مربوطه محدود می‌باشد، از این رو کتاب حاضر با به‌کارگیری جنبه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کشور جمهوری اسلامی افغانستان توانسته است مطالب مورد نیاز دانشجویان و پژوهشگران را جهت مطالعه این کشور همسایه شرقی فراهم نماید.

در فصول آغازین کتاب به بررسی جامعه‌شناسی فرهنگی و اجتماعی کشور جمهوری اسلامی افغانستان پرداخته شد. و فصول پایانی کتاب به جنبه‌های سیاسی کشور افغانستان اختصاص یافته و نهایتاً سعی شده است این دو بخش با هم تلفیق شوند و در پایان لازم است از جناب آقایان:

«دکتر محمد جواد ظریف، وزیر محترم امور خارجه»

«دکتر سید عباس عراقچی، معاون محترم سیاسی وزیر امور خارجه»

«دکتر سید رسول موسوی، دستیار محترم وزیر و مدیرکل سیاسی غربی وزارت امور خارجه»

«علیرضا حاجی زاده، رئیس محترم اداره امور افغانستان»

«محمد رضا بهرامی، سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در کشور افغانستان»

تشکر و قدردانی نمایم.

امید است کتاب حاضر جهت علاقمندان مطالعات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و دانشجویان رشته‌های

مربوطه (مطالعات فرهنگی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی) مفید فایده واقع گردد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول.....
۱.....	جغرافیای طبیعی.....
۲.....	جغرافیای طبیعی.....
۳.....	کوهها.....
۶.....	دشت ها و فرصت های ثروت سازی.....
۷.....	دشت ها و سرزمین های هموار افغانستان.....
۷.....	حوضه آمو.....
۸.....	حوضه هلمند.....
۸.....	حوضه ی ننگرهار.....
۸.....	بیابان های افغانستان.....
۱۴.....	جانوران.....
۱۵.....	گذرگاه ها و معابر مهم افغانستان.....
۱۶.....	آب و هوا.....
۱۸.....	رودها.....
۱۸.....	منابع آبی.....
۲۲.....	سد سازی.....
۲۵.....	مرز.....
۲۸.....	راه ها و بنادر مواصلاتی (مرز گمرکی).....
۳۰.....	جمعیت.....
۳۲.....	ترکیب جمعیت بر اساس سن و جنس.....
۳۳.....	جمعیت به تفکیک گروه های سنی.....

۳۴	زبان
۳۴	میزان امید به زندگی
۳۵	تفکیک سنی
۳۵	اقوام افغانستان
۳۹	فصل سوم
۳۹	مهاجرت
۴۳	فصل چهارم
۴۳	دانش جامعه علمی
۴۷	مفاهیم بنیادی در مکاتب جامعه شناسی
۴۸	ساخت
۴۸	کارکرد
۴۹	تقابل (تضاد)
۴۹	دیالکتیک
۵۰	نظم
۵۱	فصل پنجم
۵۱	خلقت جامعه و فرهنگ
۵۲	پایگاه انسان در جامعه و فرهنگ
۵۵	ساخت اجتماعی
۵۸	فرهنگ و ساخت اجتماعی
۶۱	فصل ششم
۶۱	گزارش تاریخی از قلمرو موضوع
۶۱	جامعه شناسی

۶۵	فصل هفتم
۶۵	بیش روش شناسی
۶۵	مطالعهی فرهنگ
۶۸	ملاکی برای سنجش و شناخت فرهنگ
۶۹	شکل گیری (ساخت یابی) نظم های رفتاری مردم
۷۲	فصل هشتم
۷۲	توسعه فرهنگ
۷۳	توسعه فرهنگ چیست؟
۷۳	تعریف و ویژگی های فرهنگ
۷۶	فصل نهم
۷۶	اصول و مبانی ارتباط
۷۶	در توسعه فرهنگی
۷۷	ارتباط شناسی
۷۷	فرستنده و بانی ارتباط
۷۹	فرهنگ و محتوای ارتباط
۸۰	سرمایه فرهنگی و عناصر آن
۸۵	انواع ارتباط اجتماعی
۸۹	اهمیت ارتباط اجتماعی
۹۰	ارتباطات و توسعه ی فرهنگی
۹۲	توسعه ی فرهنگی و شاخص های آن
۹۳	راهبرد تکاملی
۹۳	راهبرد انقلابی

۹۴	راهبرد برون گرا
۹۴	راهبرد درون گرا
۹۵	راهبرد جزئی نگر
۹۵	راهبرد کلی نگر
۹۶	جایگاه فرهنگ در فرایند توسعه
۹۷	رویکرد تراوش گرایی
۹۸	رویکرد توسعه خود محور
۹۸	رویکرد توسعه برونزا
۹۹	باورهای فرهنگی لازم برای توسعه
۱۰۲	مفهوم «توسعه فرهنگی» در افغانستان
۱۰۵	فصل دهم
۱۰۵	اهمیت توسعه فرهنگی
۱۰۵	در افغانستان
۱۰۶	تعریف توسعه
۱۰۷	چالش های توسعه فرهنگی
۱۰۷	چالش امنیتی
۱۰۷	تنوع قومی (تکثر فرهنگی)
۱۰۸	نابرابری اجتماعی
۱۰۸	فقدان وحدت ملی
۱۰۹	ارکان توسعه فرهنگی
۱۱۱	فصل یازدهم
۱۱۱	ادیان و مذاهب

۱۱۲.....	دین و مذهب
۱۱۳.....	اختلافات مذهبی
۱۱۴.....	تلاش برای تضعیف مذهب
۱۱۴.....	جایگاه دین و روحانیت در افغانستان
۱۱۶.....	فصل دوازدهم
۱۱۶.....	وضعیت علمی، فرهنگی،
۱۱۶.....	بهداشتی و اجتماع افغانستان
۱۱۷.....	وضعیت علمی
۱۱۹.....	مدارس در افغانستان
۱۱۹.....	تعلیمات عمومی
۱۲۰.....	برنامه‌های تعلیم و تربیت مبتنی بر جامعه
۱۲۰.....	تعلیم و تربیت دینی
۱۲۱.....	مدارس خصوصی
۱۲۳.....	سوادآموزی
۱۲۴.....	تحصیلات عالی
۱۲۷.....	استادان دانشگاه‌های دولتی افغانستان
۱۲۷.....	تعداد استادان و دانشجویان موسسات بهداشتی
۱۲۸.....	تحصیلات عالی خصوصی
۱۲۹.....	وضعیت فرهنگی
۱۲۹.....	هویت
۱۳۰.....	زبان و خط
۱۳۰.....	تاریخ و هویت ملی

- ۱۳۱..... هویت ملی
- ۱۳۲..... دین
- ۱۳۲..... اعیاد مذهبی
- ۱۳۳..... گردشگری . فرصت های ثروت سازی
- ۱۳۵..... طبیعت زیبای استان پروان در شمال کابل
- ۱۳۶..... مزار شریف
- ۱۳۷..... سمنگان
- ۱۳۷..... رسانه های افغانستان
- ۱۴۱..... رادیو و تلویزیون
- ۱۴۶..... سینما
- ۱۴۶..... شهرسازی، معماری و استفاد از فضای شهری
- ۱۴۷..... خوراک
- ۱۴۸..... رسوم غذایی در مناسبات رسمی
- ۱۴۸..... مراسم و جشن های عمومی
- ۱۴۸..... وضعیت اجتماعی
- ۱۵۳..... وضعیت بهداشت
- ۱۵۷..... فصل سیزدهم
- ۱۵۷..... نظام اداری افغانستان
- ۱۶۶..... کابل
- ۱۶۸..... هرات
- ۱۶۹..... قندهار
- ۱۶۹..... مزار شریف

۱۷۰	اسامی شهرستان های (ولسوالی های) مهم ولایات افغانستان
۱۷۳	فصل چهاردهم
۱۷۳	نظام و ساختار سیاسی
۱۷۳	افغانستان
۱۸۰	انواع جرگه در افغانستان
۱۸۱	ستره محکمه (دیوان عالی)
۱۸۱	قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان
۱۸۱	اصول حکومت جمهوری اسلامی افغانستان
۱۸۱	ارتش
۱۸۲	ادارات محلی
۱۸۳	فصل پانزدهم
۱۸۳	اقتصاد افغانستان
۱۸۴	کشاورزی
۱۸۶	محصولات زارعی مهم
۱۸۹	کشاورزی در آینه آمار
۱۹۲	دامپروری
۱۹۴	معادن
۱۹۶	منابع مهم معدنی افغانستان
۱۹۷	زغال سنگ
۱۹۹	گاز طبیعی
۲۰۱	نفت
۲۰۳	حوزه های نفتی افغانستان

۲۰۷.....	معادن آهن
۲۰۹.....	معادن مس
۲۱۲.....	صنایع
۲۱۵.....	برق
۲۱۷.....	مخابرات
۲۱۸.....	واحد پول
۲۱۸.....	مواد مخدر
۲۱۹.....	نقش صادرات و واردات در اقتصاد ملی افغانستان
۲۲۰.....	تجارت خارجی و عدم موازنه بازرگانی
۲۲۴.....	تجارت خارجی
۲۳۰.....	فرودگاه
۲۳۱.....	فصل شانزدهم
۲۳۱.....	سیاست خارجی
۲۳۲.....	سیاست خارجی افغانستان
۲۳۵.....	معرفت شناسی همکاری های منطقه ای در سیاست خارجی افغانستان
۲۳۶.....	فصل هفدهم
۲۳۶.....	روابط با جمهوری اسلامی
۲۳۶.....	ایران
۲۳۷.....	روابط افغانستان با جمهوری اسلامی ایران
۲۳۹.....	افغانستان شناسی
۲۴۰.....	سازمان بیمه سلامت
۲۴۱.....	آموزش فنی و حرفه ای

۲۴۱.....	نهضت سوادآموزی
۲۴۲.....	آموزش عالی
۲۴۲.....	ساخت و تجهیزات مدارس
۲۴۲.....	آموزش عمومی اتباع فاقد مدرک
۲۴۳.....	وزارت آموزش و پرورش
۲۴۵.....	روابط افغانستان با هند
۲۴۶.....	روابط افغانستان با جمهوری خلق چین
۲۴۶.....	روابط افغانستان با آمریکا
۲۴۸.....	مبارزه با تروریسم مبنای سیاست خارجی آمریکا در افغانستان
۲۵۰.....	اهداف و منافع ایالات متحده در پیمان ترانزیت با افغانستان
۲۵۲.....	فصل اول
۲۵۲.....	جامعه شناسی سیاسی، روش و مسایل
۲۵۳.....	پیشینه جامعه شناسی سیاسی
۲۵۴.....	تفاوت جامعه شناسی سیاسی و فلسفه سیاسی
۲۵۵.....	جامعه شناسی سیاسی افغانستان
۲۵۵.....	روش شناسی بحث
۲۵۸.....	فصل دوم
۲۵۸.....	مفاهیم و شاخص ها
۲۵۹.....	مفهوم شکاف
۲۶۰.....	قوم
۲۶۲.....	قبیله
۲۶۲.....	جوامع چند قومی

۲۶۲	قوم مداری
۲۶۳	مذهب و تعارض مذهبی
۲۶۴	شکاف مذهبی
۲۶۵	ساختار اجتماعی
۲۶۶	فصل سوم
۲۶۶	قومیت و ساختار قدرت سیاسی
۲۶۸	قومیت و تشکیل قدرت سیاسی
۲۶۹	قومیت و تشکیلات قدرت سیاسی
۲۷۰	ساختار قوم مدارانه قدرت سیاسی
۲۷۲	فصل چهارم
۲۷۲	شکاف های قومی و سیاسی در افغانستان
۲۷۴	آرایه های قومی در افغانستان
۲۷۴	پشتون ها
۲۷۵	هزاره ها
۲۷۵	تاجیک ها
۲۷۶	ازبک ها
۲۷۶	دیگر اقوام
۲۷۶	شکاف های قومی در افغانستان
۲۷۷	قومیت شکاف تاریخی و فعال
۲۸۰	فصل پنجم
۲۸۰	احزاب سیاسی و قدرت سیاسی
۲۸۰	در افغانستان

۲۸۲.....	تعریف حزب
۲۸۴.....	طبقه بندی تعاریف
۲۸۶.....	عناصر و مؤلفه های مقوم حزب
۲۸۸.....	زمینه های نظری حزب
۲۹۰.....	رویکرد نهادی
۲۹۰.....	رویکرد بحران
۲۹۱.....	رویکرد نوسازی و توسعه سیاسی
۲۹۲.....	کار ویژه های احزاب سیاسی
۲۹۳.....	کار ویژه های مثبت احزاب سیاسی
۲۹۴.....	معایب و زیان مندی احزاب
۲۹۶.....	جغرافیای قومی و احزاب سیاسی
۲۹۸.....	فرهنگ قبیله ای و احزاب سیاسی در افغانستان
۲۹۹.....	جغرافیای قومی و شکل گیری احزاب جهادی
۳۰۱.....	علل ناپایداری احزاب سیاسی در افغانستان
۳۰۲.....	علل اندیشگی
۳۰۳.....	عوامل جامعه شناختی
۳۰۴.....	فصل ۶
۳۰۴.....	احزاب سیاسی افغانستان
۳۰۶.....	حزب جمعیت اسلامی افغانستان
۳۰۶.....	حزب اسلامی
۳۰۷.....	جنبش ملی اسلامی افغانستان
۳۰۷.....	حزب وحدت اسلامی افغانستان

۳۰۹.....	حزب سوسیال دموکرات افغانستان (افغان ملت).....
۳۰۹.....	محاذ ملی اسلامی افغانستان.....
۳۱۱.....	فصل هفتم.....
۳۱۱.....	تاریخ و تحولات سیاسی افغانستان.....
۳۱۲.....	تجاوز انگلیس.....
۳۱۳.....	اعلام استقلال.....
۳۱۳.....	دوران سلطنت محمد ظاهر شاه.....
۳۱۶.....	کودتای داوود خان و تأسیس جمهوری.....
۳۱۶.....	کودتای کمونیستی.....
۳۱۷.....	قیام مردم و تجاوز وروری.....
۳۱۸.....	خروج نیروهای شوروی.....
۳۱۸.....	سقوط رژیم کمونیستی.....
۳۱۹.....	ظهور گروه طالبان.....
۳۲۰.....	پیشروی و شکست طالبان در شمال.....
۳۲۱.....	سقوط سمت شمال و هزاره جات.....
۳۲۲.....	سقوط طالبان و تشکیل دولت حامد کرزی.....
۳۲۳.....	فصل هشتم.....
۳۲۳.....	جنبش طالبان.....
۳۲۴.....	زمینه های پیدایش.....
۳۲۴.....	نقش عوامل خارجی در پیدایش طالبان.....
۳۲۵.....	ایالات متحده، افغانستان و طالبان.....
۳۲۶.....	اهداف و پیامدهای مذاکره آمریکا با طالبان.....

- ۳۲۹..... علل و انگیزه های آمریکا از مذاکره با طالبان
- ۳۲۹..... مسائل داخلی آمریکا
- ۳۲۹..... افزایش فشار افکار عمومی
- ۳۳۰..... مشکلات اقتصادی
- ۳۳۱..... نزدیک شدن به انتخابات ریاست جمهوری آمریکا
- ۳۳۲..... عوامل داخلی افغانستان
- ۳۳۲..... تقویت موقعیت طالبان در افغانستان
- ۳۳۳..... بی نتیجه بودن جنگ در افغانستان
- ۳۳۳..... عوامل بین المللی
- ۳۳۴..... کاهش حمایت های متحدان آمریکا از جنگ افغانستان
- ۳۳۴..... مذاکره با طالبان؛ استدلال موافقان و مخالفان
- ۳۳۴..... استدلال موافقان
- ۳۳۴..... تسهیل مسیر پایان جنگ
- ۳۳۵..... مناسب بودن زمینه شرایط مذاکره
- ۳۳۵..... ایجاد شکاف در طالبان
- ۳۳۶..... متفاوت بودن طالبان و القاعده
- ۳۳۶..... استدلال مخالفان
- ۳۳۶..... تضعیف دولت مرکزی
- ۳۳۷..... هموار کردن مسیر بازگشت طالبان به قدرت
- ۳۳۷..... عدم امکان مصالحه فراگیر با طالبان
- ۳۳۸..... تشدید مبارزه طلبی طالبان
- ۳۳۹..... تداوم ارتباط عمیق طالبان با گروه های سلفی